Játékkészlet - sakk, dáma, valamint ún. harang és kalapács játék

Bútorgyűjtemény

Leltári szám:	10476
Alkotó:	Klinger, Johann Georg
Készítés ideje:	1810 KÖRÜL
Készítés helye:	Bécs (Wien) (feltehetően); Nürnberg (feltehetően)
Anyag:	jávorfa borítás; mahagóni; puszpángfa
Méretek:	hosszúság: 23 cm szélesség: 11,5 cm magasság: 3 cm

A készlet doboza - a máig ismert szisztéma szerint - egyúttal a játéktábla is. Benne két aranyozott kígyó alakú fogóval kiemelhető tálcán, külön-külön rekeszben helyezkednek el a figurák: kétoldalt a világos, illetve a sötét sakkbábuk, középen a dámához való korongok.

A tálca alatt két keskeny falap szorítja a doboz aljához a harang és kalapács játék öt tusfestéses lapját. Ezek ábrázolása: üllőn kalapáló puttó, puttó haranggal, timpanonos-oszlopcsarnokos palota, felhők között lovat vezető puttó, valamint harangot kalapáló puttó. E lapok kiemelésekor a doboz aljára tussal írott név tűnik elő: *Joh. Georg Klingler*. A korábban készítői jelzésnek tartott névről nem dönthető el egyértelműen, hogy a készítőt, vagy a tulajdonost nevezi-e meg. Elképzelhető, hogy a jelzés Johann Georg Klinger nürnbergi rézmetszőt és kiadót jelöli, akinek egy jelzett rézmetszetű kártyapakliját a British Museum őrzi (ld. itt).

A doboz másik belső felén két, zöld selyemzsebben, a fekete bőrből készült, szellemes módon két rézkarikával összeállítható kockavető pohár. Vörös bőrrel bevont tokjának szélét körben aranyozott, egymásbafűzött csúcsívek díszítik.

Az 1800-as évek elején kitalált harang és kalapács játék mutatja a készlet korszerűségét. Ez a német eredetű játék széles körben elterjedt, s Magyarországon is igen népszerűvé vált, mivel - ahogyan Jókai Mór írta *A lőcsei fehér asszony* című regényében - "Azért jó játék ez, hogy annyi ember vehet benne részt, ahány csak az ablaktól a kályhasutig elfér a szobában."

Irodalom

- Szerk.: Péter Márta: *A klasszicizmustól a biedermeierig. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 2.67. (Maros Donka Szilvia)
- Maros Donka Szilvia: *Táblajátékok*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1982. - Nr. 18.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum